

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Literatura, Memoria e Historia	Código	613584119	
Titulación	Mestrado Universitario en Literatura, Cultura e Diversidade (plan 2016)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Lopez Fernandez, Maria Teresa	Correo electrónico	t.lopez@udc.es	
Profesorado	Lopez Fernandez, Maria Teresa Rivadulla Costa, Diego	Correo electrónico	t.lopez@udc.es diego.rivadulla@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo e análise da produción, transmisión e recepción das obras literarias que reconstrúen a memoria e/ou a historia, individual ou colectiva.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Integrar os estudos literarios nun contexto cultural mais extenso que trascenda os límites dunha soa lingua e/ou nación, atendendo á diversidade cultural
A3	Ser capaz de realizar aportacións creativas e orixinais no estudo comparatista dos textos literarios, dos produtos artísticos e das realidades culturais
A4	Aplicar as técnicas de análise cultural en contextos diversos
A5	Adquirir as habilidades necesarias para analizar e investigar os mecanismos dos procesos de comunicación
A6	Coñecer e valorar a diversidade cultural, con especial atención aos ámbitos hispánico e galego-portugués
A9	Aplicar as técnicas de análise cultural respetando os fundamentos ideolóxicos presentes en contextos diversos
A10	Analizar e interpretar textos, aplicando diferentes modelos teóricos e xenéricos
A12	Ser capaz de desenvolver un enfoque orixinal e creativo na investigación avanzada no ámbito dos estudos literarios e culturais
B2	Falar ben en público
B4	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións(TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da vida
B5	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común
B6	Valorar críticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñibles para resolver problemas cos que deben enfrontarse
B7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe
B8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade
B10	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma
C1	Adquirir capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva
C2	Traballar de maneira interdisciplinar en entornos diversos
C3	Demostrar un compromiso ético coas desigualdades
C4	Promover o entendemento intercultural desde a comprensión da diversidade
C5	Integrar coñecementos de campos de estudos diversos
C6	Aplicar coñecementos e habilidades na resolución de problemas en entornos novos o non familiares en contextos interdisciplinares
C7	Desenvolver habilidades cognitivas avanzadas (capacidade de síntese, análise e pensamento crítico) relacionadas co desenvolvemento e a creación dun perfil investigador

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Desenvolver a capacidade de participar con precisión de pensamento e expresión (tanto oralmente como por escrito) nos debates propios destes estudos.	AM1 AM3 AM4 AP1 AI1	BP1 BP4 BP5	CM1 CM2 CM3 CM5 CM6 C11
Realizar análises de textos literarios encadrándoos no contexto cultural que os integra, de forma que sexa capaz de levar a bo fin investigacións avanzadas desde un enfoque orixinal e creativo. Nestas análises seguirá os principios e os métodos propios das correntes teóricas máis relacionadas cos contenidos da materia.	AM1 AM3 AM4 AP1 AI1	BM2 BP1 BP2 BP3 BP5 BP7	CM1 CM2 CM4 CM6
Realizar comentarios críticos contemplando diferentes modelos teóricos e xenéricos, aplicando os diferentes fundamentos ideolóxicos da análise cultural e incorporando a perspectiva transnacional aos estudos literarios.	AM1 AM4 AM5 AM6 AM9 AP1 AI1	BM2 BP1 BP2 BP3 BP5 BP7	CM1 CM2 CM3 CM4 CM6 C11

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Cadro teórico e conceptual.	1.1. Relacións entre literatura, ficción e historia. 1.2. Os estudos de memoria cultural.
2. Representacións literarias do pasado	2.1. Xéneros literarios: poesía, narrativa e teatro histórico ou documental. Produción, transmisión e recepción. 2.2. Funcións sociais e políticas da ficción histórica. Ficción histórica e construción nacional.
3. Memoria e historia na literatura galega	3.1. Teatro histórico. 3.2. Narrativa da guerra civil.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A1 A3 A4 A5 A6 A10 A12 B5 B7 B8 C1 C2 C3 C4 C7 C5 C6	0	22	22
Traballos tutelados	A1 A3 A4 A10 A9 A12 B4 B5 B6 B8 B2 B10 C1 C4 C7 C5 C6	3	24	27
Análise de fontes documentais	A1 A4 A10 B4 B7	7	0	7
Sesión maxistral	A1 A6 B10	9	8	17
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Lecturas	Para cada tema, será establecido un conxunto de lecturas, que se publicarán no Campus Virtual.
Traballos tutelados	A/o alumna/o realizará un traballo tutelado sobre algún dos contidos da materia ou sobre algunha das obras de lectura obrigada. A extensión e características dese traballo serán acordadas na aula, en horario de atendimento ou a través do correo electrónico, entre o profesorado e cada estudante.
Análise de fontes documentais	Lectura e comentario de textos que se realizará na aula e con carácter colectivo.
Sesión maxistral	Exposicións do docente co fin de introducir o contexto histórico e cultural do tema correspondente, así como os fundamentos teóricos e metodolóxicos da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	<p>O profesorado terá dispoñibilidade para atender o alumnado a través do correo electrónico, da plataforma Teams ou da atención presencial. A atención personalizada será necesaria para o desenvolvemento do traballo tutelado.</p> <p>A atención personalizada, a través dos medios mencionados, é especialmente relevante e necesaria no caso do alumnado a tempo parcial e con dispensa académica.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A3 A4 A10 A9 A12 B4 B5 B6 B8 B2 B10 C1 C4 C7 C5 C6	O traballo tutelado tratará sobre algúns dos puntos do programa ou sobre algunha das obras de lectura. A extensión e as restantes características deste traballo serán acordadas na aula.	60
Análise de fontes documentais	A1 A4 A10 B4 B7	A participación activa nesta actividade será avaliada e sumada á nota final.	20
Lecturas	A1 A3 A4 A5 A6 A10 A12 B5 B7 B8 C1 C2 C3 C4 C7 C5 C6	As lecturas serán avaliadas a través dos comentarios e das intervencións do alumnado na aula e no encontro científico.	20

Observacións avaliación

1. OPORTUNIDADE DE XULLO

Deberán ser presentadas/realizadas as actividades avaliábeis non superadas ou non presentadas anteriormente de acordo coas indicacións específicas que o profesorado dará logo de concluído o período de avaliación da primeira oportunidade.

2. NON PRESENTADO

Será considerado NON PRESENTADO/A o/a alumno que non presente o traballo titorizado.

3. DISPENSA ACADÉMICA

Quen teña dispensa académica terá condicións especiais de avaliación:

1. Traballo tutelado (70%).
2. Proba mixta (para avaliar lecturas e análise de textos) (30%)

4. ALUMNADO CON INCOMPATIBILIDADE HORARIA POR RAZÓNS LABORAIS OU DOUTRO TIPO

O alumnado con dificultades para asistir ás sesións presenciais deberá comunicalo á profesora na primeira semana do mes de febreiro. Unha vez comprobada a súa situación, poderá optar ás mesmas condicións de avaliación que o alumnado con dispensa académica.

5. CONVOCATORIA ADIANTADA DE DECEMBRO

O sistema de avaliación será o mesmo que para as persoas con dispensa académica. O/A estudante deberá pórse en contacto co profesorado con antecedencia suficiente.

6. IMPLICACIÓNS DO PLAXIO

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a perda do dereito á oportunidade na que se cometa a falta e respecto da materia na que se tivese cometido. Nas actas figurará un non presentado nesta oportunidade.

7. INDICACIÓNS XERAIS

As datas e condicións específicas de cada elemento da avaliación serán establecidas no inicio do período de aulas.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Barata, J. O. (2001). O Espaço Literário do Teatro. A Coruña: Biblioteca-Arquivo Teatral 'Francisco Pillado Mayor' da Universidade da Coruña - Casas, Arturo (2002). A Teoría crítica da cultura e a planificación dos estudos socioculturais?. Anuario de estudos literarios galegos, 29-38 - Erll, Astrid & Nünning, Ansgar (eds.) (2008). Cultural Memory Studies. An International and Interdisciplinary Handbook. Berlin/New York: Walter de Gruyter - Even-Zohar, I. (1994). La función de la literatura en la creación de las naciones de Europa. Villanueva, D. (ed.): Avances en teoría da literatura. Universidade de Santiago, pp. 357-377 - Figuroa, Antón (2001). Nación, literatura, identidade: comunicación literaria e campos sociais en Galicia. Vigo: Edicións Xerais de Galicia - Halbwachs, Maurice (2004). La memoria colectiva. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza - Kohut, K. (ed.) (1997). La invención del pasado: la novela histórica en el marco de la postmodernidad. Frankfurt-Madrid: Vervuert, - Lukács, G. (1966). La novela histórica. México: Era - Marinho, Mª de F. (2005). Um Poço sem Fundo. Novas Reflexoes sobre Literatura e História. Porto: Campo das Letras - Marinho, Mª de F. (1999). O Romance Histórico em Portugal. Porto: Campo das Letras - Mota Alves, Fernanda; Afonso Soares, Luísa & Vasconcelos Rodrigues, Cristiana (eds.) (2016). Estudos de memória. Teoría e análise cultural. Ribeirão: Edições Húmus - Ogando, Iolanda (2004). Teatro histórico: construcción dramática e construcción nacional. A Coruña: Biblioteca-Arquivo Teatral 'Francisco Pillado Mayor' da Universidade da Coruña - Rivadulla Costa, Diego (2019). (Des)memoria cultural e ficción literaria: o caso da narrativa galega actual sobre o franquismo. Codina Solà & Pinheiro (eds.): Iberian Studies: Reflections across Borders and Di - Sánchez Zapatero, Javier (2010). La cultura de la memoria. Pliegos de Yuste, 11-12, 25-30 - Thompson, John (2009). As novelas da memoria: trauma e representación da historia na Galiza contemporánea. Vigo: Galaxia - Velasco Souto, Carlos (2008). Memoria histórica, identidade nacional e discurso literário na Galiza. IX Congresso da Associação Internacional de Lusitanistas, 1?25 - Vilavedra, Dolores (2015). Literatura en el espacio público. Rivas y su obra: un punto de inflexión en la recuperación de la memoria histórica. Olivar, 16(24), 1-17 - Vilavedra, Dolores (2011). Guerra civil y literatura gallega. Cuadernos de la Revista internacional de estudios vascos, 8, 62-77 <p>Será fornecida bibliografía específica para cada tema a través do Campus Virtual.</p>
Bibliografía complementaria	Os traballos contarán cunha bibliografía acaída ao tema/obra escollida por cada estudante.

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías